1.

Laki

yliopistolain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan yliopistolain (558/2009) 9 ja 10 §, sellaisina kuin ne ovat, 9 § laissa 1367/2018 ja 230/2024 ja 10 § laeissa 1600/2015, 279/2022 ja 230/2024, sekä

lisätään lakiin uusi 8 a ja 90 b § seuraavasti:

8 a §

Hakemusmaksu

Opetushallitus perii muuta tutkintoa kuin jatkotutkintoa opiskelemaan hakevilta lukukausikohtaisen hakemusmaksun. Maksun suorittaminen on hakemuksen käsittelemisen edellytys.

Maksua ei kuitenkaan peritä:

1) Euroopan talousalueeseen kuuluvan valtion kansalaiselta eikä siltä, joka Euroopan unionin ja sen jäsenvaltioiden muun sopimuspuolen kanssa tekemän sopimuksen mukaan rinnastetaan Euroopan unionin kansalaiseen tai siltä, jolla on kolmansien maiden kansalaisten maahantulon ja oleskelun edellytyksistä korkeaa osaamistasoa vaativaa työtä varten annetun lain (224/2024), jäljempänä erityisosaajalaki, nojalla myönnetty EU:n sininen kortti, eikä edellä mainittujen tai Suomen kansalaisen mainitussa laissa tarkoitetulta *perheenjäseneltä*;

2) siltä, jolla on ulkomaalaislaissa (301/2004) tarkoitettu pitkään oleskelleen kolmannen maan kansalaisen EU-oleskelulupa tai pysyvä oleskelulupa, eikä edellä mainittujen perheenjäseneltä;

3) muulla kuin opiskelun perusteella myönnetyn ulkomaalaislaissa tarkoitetun jatkuvan oleskeluluvan haltijalta, joka on saanut ensimmäisen kerran oleskeluluvan Suomeen muulla kuin opiskelun perusteella, eikä edellä mainittujen perheenjäseneltä;

4) siltä, jolla on ollut opiskelun alkaessa ulkomaalaislaissa tarkoitettu oleskelulupa tilapäisen suojelun perusteella, eikä lupaa ole myöhemmin peruutettu mainitun lain 58 §:n 4 momentin perusteella;

5) tilauskoulutukseen osallistuvalta opiskelijalta; taikka

6) sellaiselta kansainväliseen yhteis- tai kaksoistutkintoon hakevalta, jolla on jo opiskeluoikeus kyseiseen yhteis- tai kaksoistutkintoon toisessa korkeakoulussa.

9 §

Tilauskoulutus

Yliopisto voi järjestää opiskelijaryhmälle korkeakoulututkintoon johtavaa opetusta niin, että koulutuksen tilaa ja rahoittaa Suomen valtio, toinen valtio, kansainvälinen järjestö taikka suomalainen tai ulkomainen julkisyhteisö, säätiö tai yksityinen yhteisö (*tilauskoulutus*).

Tilauskoulutuksena annettavan opetuksen on liityttävä sellaiseen perus- tai jatkokoulutukseen, jossa yliopistolla on tutkinnonanto-oikeus. Tilauskoulutuksen järjestäminen ei saa heikentää yliopiston antamaa perus- tai jatkokoulutusta. Yliopisto ei saa järjestää tilauskoulutusta, jos on ilmeistä, että koulutus tilataan siinä tarkoituksessa, että tilauskoulutukseen osallistuvat voisivat välttää 36 §:n mukaisen opiskelijavalinnan. Yliopisto ei saa myöskään järjestää tilauskoulutusta, jos tilaajan tarkoituksena on välittää opiskelijoita yliopiston tutkinto-opiskelijoiksi siten, että opiskelijoiden välittäminen on voittoa tavoittelevaa liiketoimintaa. Tilauskoulutukseen osallistuvaan sovelletaan 37, 37 a, 37 b, 43 a—43 d, 45, 45 a, 45 b, 82, 83, 83 a, 84, 84 a, 85 ja 86 §:ää. Yliopiston tulee huolehtia siitä, että tilauskoulutusta koskevassa sopimuksessa on määritelty tilauskoulutukseen osallistuvan oikeudet ja velvollisuudet ja että tilauskoulutukseen osallistuvat ovat niistä tietoisia.

Yliopiston on perittävä koulutuksen tilaajalta tilauskoulutuksen järjestämisestä vähintään siitä aiheutuvat kustannukset kattava maksu. Koulutuksen tilaajalla on oikeus periä tilauskoulutukseen osallistuvilta opiskelijoilta sen sijaintivaltion lainsäädännön tai oman käytäntönsä mukaisia maksuja.

Tilaaja ei voi kuitenkaan periä 3 momentissa tarkoitettua maksua:

1) Euroopan talousalueeseen kuuluvan valtion kansalaiselta eikä siltä, joka Euroopan unionin ja sen jäsenvaltioiden muun sopimuspuolen kanssa tekemän sopimuksen mukaan rinnastetaan Euroopan unionin kansalaiseen tai siltä, jolla on erityisosaajalain nojalla myönnetty EU:n sininen kortti, eikä edellä mainittujen tai Suomen kansalaisen perheenjäseneltä;

2) siltä, jolla on ulkomaalaislaissa tarkoitettu pitkään oleskelleen kolmannen maan kansalaisen EU-oleskelulupa tai pysyvä oleskelulupa, eikä edellä mainittujen perheenjäseneltä;
3) muulla kuin opiskelun perusteella myönnetyn ulkomaalaislaissa tarkoitetun jatkuvan oleskeluluvan haltijalta, joka on saanut ensimmäisen kerran oleskeluluvan Suomeen muulla kuin opiskelun perusteella, eikä edellä mainittujen perheenjäseneltä; taikka
4) siltä, jolla on ollut opiskelun alkaessa ulkomaalaislaissa tarkoitettu oleskelulupa tilapäisen suojelun perusteella, eikä lupaa ole myöhemmin peruutettu mainitun lain 58 §:n 4 momentin perusteella.

10 §

Tutkintoon johtavasta vieraskielisestä koulutuksesta perittävät maksut

Yliopiston on perittävä muuhun kuin suomen- tai ruotsinkieliseen alempaan tai ylempään korkeakoulututkintoon johtavaan koulutukseen hyväksytyiltä opiskelijoilta vähintään koulutuksen järjestämisestä aiheutuvat kustannukset kattavat maksut lukuvuodessa. Yliopiston vuosittaisen maksutuoton tulee kattaa lukuvuosimaksuvelvollisten opiskelijoiden koulutuksen järjestämiskustannukset, joihin sisältyy myös opiskelijoille maksetut apurahat ja muut avustukset. Lukuvuosimaksuvelvollisten opiskelijoiden tukemiseen kohdennetuista yliopiston ulkopuolisista lähteistä peräisin olevista lahjoituksista tai avustuksista maksettavia apurahoja ja avustuksia ei huomioida koulutuksen järjestämiskustannuksissa. Yliopisto päättää koulutuksen järjestämiskustannusten laskentaan ja maksujen perimiseen sekä apurahojen ja muiden avustusten maksamiseen liittyvistä järjestelyistä.

Maksua ei kuitenkaan peritä:
1) Euroopan talousalueeseen kuuluvan valtion kansalaiselta eikä siltä, joka Euroopan unionin ja sen jäsenvaltioiden muun sopimuspuolen kanssa tekemän sopimuksen mukaan rinnastetaan Euroopan unionin kansalaiseen tai siltä, jolla on erityisosaajalain nojalla myönnetty EU:n sininen kortti, eikä edellä mainittujen tai Suomen kansalaisen perheenjäseneltä;
2) siltä, jolla on ulkomaalaislaissa tarkoitettu pitkään oleskelleen kolmannen maan kansalaisen EU-oleskelulupa tai pysyvä oleskelulupa, eikä edellä mainittujen perheenjäseneltä;
3) muulla kuin opiskelun perusteella myönnetyn ulkomaalaislaissa tarkoitetun jatkuvan oleskeluluvan haltijalta, joka on saanut ensimmäisen kerran oleskeluluvan Suomeen muulla kuin opiskelun perusteella, eikä edellä mainittujen perheenjäseneltä;
4) siltä, jolla on ollut opiskelun alkaessa ulkomaalaislaissa tarkoitettu oleskelulupa tilapäisen suojelun perusteella, eikä lupaa ole myöhemmin peruutettu mainitun lain 58 §:n 4 momentin perusteella; taikka
5) tilauskoulutukseen osallistuvalta opiskelijalta.

90 b §

Oleskelulupia koskeva tiedonsaantioikeus

Yliopistolla on oikeus salassapitosäännösten estämättä saada maksutta lukuvuosimaksuvelvollisuuden arvioimista ja opetuksen suunnittelemista varten Maahanmuuttovirastolta hakijan tai opiskelijan sekä näiden ulkomaalaislaissa tarkoitetun perheenkokoajan hakeman, voimassa olevan ja aiemmin myönnetyn oleskeluoikeutta osoittavan asiakirjan voimassaoloa, perustetta ja lajia sekä oleskeluoikeutta osoittavaa asiakirjaa koskevan hakemuksen käsittelyn tilaa koskevat tarpeelliset tiedot.
Sen lisäksi, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa tai muussa laissa säädetään, yliopisto saa salassapitosäännösten estämättä omasta aloitteestaan antaa Maahanmuuttovirastolle oleskeluoikeutta osoittavan asiakirjan hakijan tai oleskeluoikeutta osoittavan asiakirjan haltijan, joka on yliopiston hakija tai opiskelija taikka näiden ulkomaalaislaissa tarkoitettu perheenkokoaja, maahantulon ja maassa oleskelun ehtoihin liittyviä väärinkäytösepäilyjä koskevia tietoja. Näiden tietojen tulee olla välttämättömiä Maahanmuuttoviraston ulkomaalaislaissa, kansalaisuuslaissa (359/2003) tai laissa kolmansien maiden kansalaisten maahantulon ja oleskelun edellytyksistä tutkimuksen, opiskelun, työharjoittelun ja vapaaehtoistoiminnan perusteella (719/2018) säädettyjen tehtävien hoitamista varten.

———

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .
Lain 8 a ja 9 § tulevat kuitenkin voimaan 1 päivänä elokuuta 2025 ja niitä sovelletaan opiskelijoihin, jotka aloittavat opintonsa mainittuna ajankohtana tai sen jälkeen.
Lain 10 §:n 1 momentti tulee voimaan 1 päivänä elokuuta 2026 ja sitä sovelletaan opiskelijoihin, jotka aloittavat opintonsa mainittuna ajankohtana tai sen jälkeen.
Kumottua 10 §:n 3 momenttia sovelletaan 31 päivään heinäkuuta 2026.

———

2.

Laki

ammattikorkeakoululain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan ammattikorkeakoululain (932/2014) 13 ja 13 a §, sellaisina kuin ne ovat, 13 § laissa 1368/2018 ja 231/2024 ja 13 a § laeissa 1601/2015, 280/2022 ja 231/2024, sekä

lisätään lakiin uusi 12 a ja 65 a § seuraavasti:

12 a §

Hakemusmaksu

Opetushallitus perii muuta tutkintoa kuin jatkotutkintoa opiskelemaan hakevilta lukukausikohtaisen hakemusmaksun. Maksun suorittaminen on hakemuksen käsittelemisen edellytys.

Maksua ei kuitenkaan peritä:

1) Euroopan talousalueeseen kuuluvan valtion kansalaiselta eikä siltä, joka Euroopan unionin ja sen jäsenvaltioiden muun sopimuspuolen kanssa tekemän sopimuksen mukaan rinnastetaan Euroopan unionin kansalaiseen tai siltä, jolla on kolmansien maiden kansalaisten maahantulon ja oleskelun edellytyksistä korkeaa osaamistasoa vaativaa työtä varten annetun lain (224/2024), jäljempänä erityisosaajalaki, nojalla myönnetty Euroopan unionin sininen kortti, eikä edellä mainittujen tai Suomen kansalaisen mainitussa laissa tarkoitetulta *perheenjäseneltä*;

2) siltä, jolla on ulkomaalaislaissa (301/2004) tarkoitettu pitkään oleskelleen kolmannen maan kansalaisen EU-oleskelulupa tai pysyvä oleskelulupa, eikä edellä mainittujen perheenjäseneltä;

3) muulla kuin opiskelun perusteella myönnetyn ulkomaalaislaissa tarkoitetun jatkuvan oleskeluluvan haltijalta, joka on saanut ensimmäisen kerran oleskeluluvan Suomeen muulla kuin opiskelun perusteella, eikä edellä mainittujen perheenjäseneltä;

4) siltä, jolla on ollut opiskelun alkaessa ulkomaalaislaissa tarkoitettu oleskelulupa tilapäisen suojelun perusteella, eikä lupaa ole myöhemmin peruutettu ulkomaalaislain 58 §:n 4 momentin perusteella; taikka

5) tilauskoulutukseen osallistuvalta opiskelijalta.

13 §

Tilauskoulutus

Ammattikorkeakoulu voi järjestää opiskelijaryhmälle korkeakoulututkintoon johtavaa opetusta niin, että koulutuksen tilaa ja rahoittaa Suomen valtio, toinen valtio, kansainvälinen järjestö taikka suomalainen tai ulkomainen julkisyhteisö, säätiö tai yksityinen yhteisö (*tilauskoulutus*).

Tilauskoulutuksena annettavan opetuksen on liityttävä ammattikorkeakoulun toimiluvassa määrättyyn koulutustehtävään. Tilauskoulutus ei saa heikentää ammattikorkeakoulun antamaa perus- tai jatkokoulutusta. Ammattikorkeakoulu ei saa järjestää tilauskoulutusta, jos on ilmeistä, että koulutus tilataan siinä tarkoituksessa, että tilauskoulutukseen osallistuvat voisivat välttää 28 §:n mukaisen opiskelijavalinnan. Ammattikorkeakoulu ei saa myöskään järjestää tilauskoulutusta, jos tilaajan tarkoituksena on voiton tavoittelemiseksi välittää opiskelijoita ammattikorkeakouluun tutkinto-opiskelijoiksi. Tilauskoulutukseen osallistuvaan opiskelijaan sovelletaan 25—27, 33—40 ja 57—61 §:ää. Ammattikorkeakoulun tulee huolehtia siitä, että tilauskoulutusta koskevassa sopimuksessa on määritelty tilauskoulutukseen osallistuvan oikeudet ja velvollisuudet ja että tilauskoulutukseen osallistuvat ovat niistä tietoisia.

Ammattikorkeakoulun on perittävä koulutuksen tilaajalta tilauskoulutuksen järjestämisestä vähintään siitä aiheutuvat kustannukset kattava maksu. Koulutuksen tilaajalla on oikeus periä tilauskoulutukseen osallistuvilta opiskelijoilta sen sijaintivaltion lainsäädännön tai oman käytäntönsä mukaisia maksuja.

Tilaaja ei voi kuitenkaan periä 3 momentissa tarkoitettua maksua:

1) Euroopan talousalueeseen kuuluvan valtion kansalaiselta eikä siltä, joka Euroopan unionin ja sen jäsenvaltioiden muun sopimuspuolen kanssa tekemän sopimuksen mukaan rinnastetaan Euroopan unionin kansalaiseen tai siltä, jolla on erityisosaajalain nojalla myönnetty Euroopan unionin sininen kortti, eikä edellä mainittujen tai Suomen kansalaisen perheenjäseneltä;

2) siltä, jolla on ulkomaalaislaissa tarkoitettu pitkään oleskelleen kolmannen maan kansalaisen EU-oleskelulupa tai pysyvä oleskelulupa, eikä edellä mainittujen perheenjäseneltä;

3) muulla kuin opiskelun perusteella myönnetyn ulkomaalaislaissa tarkoitetun jatkuvan oleskeluluvan haltijalta, joka on saanut ensimmäisen kerran oleskeluluvan Suomeen muulla kuin opiskelun perusteella, eikä edellä mainittujen perheenjäseneltä; taikka

4) siltä, jolla on ollut opiskelun alkaessa ulkomaalaislaissa tarkoitettu oleskelulupa tilapäisen suojelun perusteella, eikä lupaa ole myöhemmin peruutettu mainitun lain 58 §:n 4 momentin perusteella.

13 a §

Tutkintoon johtavasta vieraskielisestä koulutuksesta perittävät maksut

Ammattikorkeakoulun on perittävä muuhun kuin suomen- tai ruotsinkieliseen ammattikorkeakoulututkintoon tai ylempään ammattikorkeakoulututkintoon johtavaan koulutukseen hyväksytyiltä opiskelijoilta vähintään koulutuksen järjestämisestä aiheutuvat kustannukset kattavat maksut lukuvuodessa. Ammattikorkeakoulun vuosittaisen maksutuoton tulee kattaa lukuvuosimaksuvelvollisten opiskelijoiden koulutuksen järjestämiskustannukset, joihin sisältyy myös opiskelijoille maksetut apurahat ja muut avustukset. Lukuvuosimaksuvelvollisten opiskelijoiden tukemiseen kohdennetuista ammattikorkeakoulun ulkopuolisista lähteistä peräisin olevista lahjoituksista tai avustuksista maksettavia apurahoja ja avustuksia ei huomioida koulutuksen järjestämiskustannuksissa. Ammattikorkeakoulu päättää koulutuksen järjestämiskustannusten laskentaan ja maksujen perimiseen sekä apurahojen ja muiden avustusten maksamiseen liittyvistä järjestelyistä.

Maksua ei kuitenkaan peritä:

1) Euroopan talousalueeseen kuuluvan valtion kansalaiselta eikä siltä, joka Euroopan unionin ja sen jäsenvaltioiden muun sopimuspuolen kanssa tekemän sopimuksen mukaan rinnastetaan Euroopan unionin kansalaiseen tai siltä, jolla on erityisosaajalain nojalla myönnetty Euroopan unionin sininen kortti, eikä edellä mainittujen tai Suomen kansalaisen perheenjäseneltä;

2) siltä, jolla on ulkomaalaislaissa tarkoitettu pitkään oleskelleen kolmannen maan kansalaisen EU-oleskelulupa tai pysyvä oleskelulupa, eikä edellä mainittujen perheenjäseneltä;

3) muulla kuin opiskelun perusteella myönnetyn ulkomaalaislaissa tarkoitetun jatkuvan oleskeluluvan haltijalta, joka on saanut ensimmäisen kerran oleskeluluvan Suomeen muulla kuin opiskelun perusteella, eikä edellä mainittujen perheenjäseneltä;

4) siltä, jolla on ollut opiskelun alkaessa ulkomaalaislaissa tarkoitettu oleskelulupa tilapäisen suojelun perusteella, eikä lupaa ole myöhemmin peruutettu mainitun lain 58 §:n 4 momentin perusteella; taikka

5) tilauskoulutukseen osallistuvalta opiskelijalta.

65 a §

Oleskelulupia koskeva tiedonsaantioikeus

Ammattikorkeakoululla on oikeus salassapitosäännösten estämättä saada maksutta lukuvuosimaksuvelvollisuuden arvioimista ja opetuksen suunnittelemista varten Maahanmuuttovirastolta hakijan ja opiskelijan sekä näiden ulkomaalaislaissa tarkoitetun perheenkokoajan hakeman, voimassa olevan ja aiemmin myönnetyn oleskeluoikeuden osoittavan asiakirjan voimassaoloa, perustetta ja lajia sekä oleskeluoikeuden osoittavaa asiakirjaa koskevan hakemuksen käsittelyn tilaa koskevat tarpeelliset tiedot.

Sen lisäksi, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa tai muussa laissa säädetään, ammattikorkeakoulu saa salassapitosäännösten estämättä omasta aloitteestaan antaa Maahanmuuttovirastolle oleskeluoikeutta osoittavan asiakirjan hakijan tai oleskeluoikeutta osoittavan asiakirjan haltijan, joka on ammattikorkeakoulun hakija, opiskelija tai näiden ulkomaalaislaissa tarkoitettu perheenkokoaja, maahantulon ja maassa oleskelun ehtoihin liittyviä väärinkäytösepäilyjä koskevia tietoja. Näiden tietojen tulee olla välttämättömiä Maahanmuuttoviraston ulkomaalaislaissa, kansalaisuuslaissa (359/2003) tai laissa kolmansien maiden kansalaisten maahantulon ja oleskelun edellytyksistä tutkimuksen, opiskelun, työharjoittelun ja vapaaehtoistoiminnan perusteella (719/2018) säädettyjen tehtävienhoitamista varten.

———

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Lain 12 a ja 13 § tulevat kuitenkin voimaan 1 päivänä elokuuta 2025 ja niitä sovelletaan opiskelijoihin, jotka aloittavat opintonsa mainittuna ajankohtana tai sen jälkeen.

Lain 13 a §:n 1 momentti tulee voimaan 1 päivänä elokuuta 2026 ja sitä sovelletaan opiskelijoihin, jotka aloittavat opintonsa mainittuna ajankohtana tai sen jälkeen.

Kumottua 13 a §:n 3 momenttia sovelletaan 31 päivään heinäkuuta 2026.